

MKEiendoms klimatiltak bygg og energi, se også Moss kommunes 2. tertialrapport 2025

Klimatiltak bygg og energi

Målsettinger	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
Fornybar energi Øke andelen bærekraftige, fornybare energikilder i kommunale bygg	Fra MKEiendoms <u>strategidokument</u>: Sikre at en økende andel av energiforbruket i kommunale formålsbygg kommer fra bærekraftige, fornybare kilder innen 2030. Ny Legevakt: Byggeprosjektet er i gang fra 01.09.2025, med en forventet ferdigstillelse 31.2026 Knausen: Nytt krisesenter. Prosjektet ferdigstilles 01.10.2025 energibrønner Solli: Som energikilde 1 vil det være energibrønner, alternativ energikilde 2 vil være solceller Nye Mossehallen: Det er allerede i dag lagt inn fjernvarme til Mossehallen, noe som vil bli benyttet videre. Alternativ energikilde 1 til Mossebadet vil være energibrønner. Alternativ energikilde 2 til Mossebadet vil være solceller.	Ang. fornybar energi – dette rapporteres årlig fra drift. Ny legevakt: Entreprenør kontrahert. Bygget prosjekteres med solceller, fjernvarme, passivhus og er svanemerket. I tillegg vil det bli vurdert og benytte overskudsvarme fra kjølelageret som ligger i fjellet under. Knausen: Er i slutfasen av byggeprosjektet. Prosjektet har boret 3 energibrønner. Solceller ble ikke installert, da gammelt tak ikke ville tåle vekten av dette samt at effekten ville være liten da plasseringen ikke var optimal. Det er satt krav til fossilfri byggeplass hvor 20 prosent skal være utslippsfri. Klimagassutslipp er kraftig redusert, da betong og andre bærende konstruksjoner er gjenbrukt. Solli: Prosjektet er overlevert med energibrønner og solceller på tak. Det er bedt om en sluttrapport som viser reduksjon i klimagassutslipp, sammenlignet med tilsvarende (skolebygning) nybygg. Reduksjonen ser ut til å bli opp mot 90 prosent.
Energiforbruk Mål: I 2030 bruker vi 15 prosent mindre energi i kommunale	EPC-prosjektet er igangsatt og er nå i analysefasen. Prosjektet vil resultere i konkrete energisparetiltak for et bredt utvalg bygg, når analysene ferdigstilles. Disse tiltakene vil være avgjørende for å nå	Årlig rapportering.

Målsettinger	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
formålsbygg enn vi gjorde i 2020.	målsettingen om redusert energiforbruk innen 2030. Det er utarbeidet en prosedyre slik at brukerne av de kommunale formålsbyggene får informasjon om kWh-forbruk og forslag til konkrete tiltak for reduksjoner. Det er gjort et estimat på at en gjennomsnittlig elektrisk tjenestebil bruker 2 380 kWh per år. Det er ofte ladere knytta til kommunale bygg hvor strømmen hentes fra.	
Vannforbruk Reduksjon av vannforbruk i eksisterende bygg	<u>Fra MKEiendoms strategidokument:</u> Oppnå en reduksjon av vannforbruket i kommunale formålsbygg. Det utarbeides en prosedyre slik at brukerne av de kommunale formålsbyggene får informasjon om vannforbruk og forslag til konkrete tiltak for reduksjoner.	Midlertidig system for oversikt over vannforbruk per 31.12. er klart. Det er igangsatt et pilotprosjekt for testing av digitalt system for overvåking av vannforbruk i utvalgte bygg. Formålet er å vurdere hvordan slike løsninger kan benyttes som et permanent system for automatisk oppfølging og varsling. Resultatet fra piloten vil gi grunnlag for videre beslutninger og eventuell anskaffelse. De årlige vedlikeholdsmøtene med virksomhetene brukes fortsatt til informasjon om forbruk og tiltak.
Vannbehandlings-anlegg	Alle skoler, sykehjem, samlokaliserte boliger/institusjoner, og idrettsbygg har fått/eller skal få vannbehandlingsanlegg mot legionella, med	Følges opp kontinuerlig, årlig rapportering.

Målsettinger	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
	overvåking og varsling av overforbruk av vann.	
Smarte bygg Implementering av smart bygg-teknologi for energieffektivisering	Smart byggteknologi installeres i alle nye bygg i kommunen og bidrar til å gjøre dem mer effektive, miljøvennlige og brukervennlige. Vi har også iverksatt denne teknologien i eldre bygg, og vil fortsette å installere den i bygg som har behov for smartere styring og overvåking. Overvåking av inneklima og energiforbruk monteres på utvalgte bygg for optimal drift og økt komfort for brukerne.	Årlig rapportering.
Vedlikehold Bærekraftig vedlikehold i kommunens bygg	Vedlikeholdet av kommunens bygningsmasse skal være verdibevarende og ha et langsiktig perspektiv, med fokus på bærekraft. Ved valg av materialer skal klima- og miljøpåvirkning vektlegges, og materialene skal være holdbare og miljøvennlige. Vedlikeholdet skal fremme langsiktig bruk gjennom fleksible og tilpasningsdyktige løsninger for å minimere behovet for fremtidige ombygginger. <u>Fra MKEiendoms strategidokument:</u> Effektivisere drift og vedlikehold for å redusere kostnader, sikre trygge og miljøvennlige lokaler.	MKEiendom følger kravet om å drive verdibevarende vedlikehold gjennom systematiske tilstandsregistreringer og kartlegging av vedlikeholdsbehov i samarbeid med virksomhetene. Det gjennomføres jevnlige vedlikeholdsmøter der planlagte tiltak presenteres, og virksomhetene får anledning til å komme med innspill og foreslå endringer. Arbeidet utføres i samarbeid med rammeavtalepartnere. I anskaffelser stilles det krav om bruk av miljømerkede produkter og løsninger som reduserer klimagassutslipp. Det legges vekt på å planlegge helhetlig for å unngå unødvendige besøk og dobbeltarbeid. I tråd med anbefalinger fra Grønn Byggallianse vektlegges følgende prinsipper i vedlikeholdsarbeidet: • Energieffektiv drift: Tiltak som bidrar til redusert

Målsettinger

Målsettinger	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
		energiforbruk prioriteres, og det vurderes fortløpende oppgraderinger som kan gi lavere klimabelastning. • Areal- og ressursutnyttelse: Vedlikeholdsplanleggingen skal bidra til arealeffektiv bruk av bygningsmassen og legge til rette for ombruk av materialer der dette er mulig. • Klimaregnskap: Ved større tiltak søkes det dokumentert hvordan valgte løsninger påvirker klimautslipp gjennom livsløpet. • Sirkulære løsninger: Materialer og produkter skal velges med tanke på levetid, gjenbruk og enkel utskifting, i tråd med BREEAM In-Use og FutureBuilt-prinsippene. Dette gir en mer forutsigbar og bærekraftig forvaltning av byggene, samtidig som vi ivaretar både økonomiske, miljømessige og brukernes behov.
Gjenbruk Gjenbruk av gamle bygg/materialer	Gjenbruk vurderes som en standardløsning i alle større bygge- og rehabiliteringsprosjekter. Dette innebærer både gjenbruk av eksisterende bygningsdeler og materialer der det er praktisk mulig, og en systematisk evaluering av potensialet for gjenbruk ved hver prosjektvurdering.	I mindre vedlikeholdsprosjekter vurderes alltid muligheten for reparasjon før vi bytter en komponent. Det er startet et prosjekt der alle brukbare bygningsdeler som demonteres skal kartlegges, tilstandsregistreres og legges i MKEiendoms eget FDV-system LAFT. Prosjektet har fått statlige midler til utvikling Det er i perioden vurdert gjenbruk i to prosjekter: Solli aktivitetssenter - her er det anskaffet brukte møbler (offentlig anskaffelse). I tillegg er det

Målsettinger	Beskrivelse av tiltaket	Status 2. tertial
		etterstrebet og ta vare på innvendige delevegger. Knausen - Her bevares/gjenbrukes innvendig tegl, utvendig grillhytte, utvendig drikkefontene samt skulptur av en bjørn.
Miljøplanlegging Vi påvirker og tilrettelegger slik at miljøvennlige og bærekraftige løsninger er det foretrukne valg i alle byggeprosjekter.	Fra Klimabudsjett 2024-2027: I forkant av større bygge- og rehabiliteringsprosjekter skal MKEiendom utarbeide en klima- og miljøplan for prosjektet. Det skal være førende at Moss kommune skal ha gode miljø- og klimaløsninger i sine byggeprosjekter, samt være en pådriver for fossilfrie bygg- og anleggsplasser. Miljøstrategidokument utarbeides for alle større prosjekter som Knausen, Solli, Legevakta og Mossehallen.	Det er i perioden ikke utarbeidet nye klima- og miljøplaner.
Klimagassregnskap	<u>Kommuneplanen/TEK17</u> setter krav om at klimagassregnskap kreves ved vesentlige naturinngrep, nybygg større enn 1000 m2 BRA og ved valg mellom riving eller bevaring av eksisterende bygg. Klimagassregnskap følges opp for alle større prosjekter	I perioden er det kun Solli dagsenter som er ferdigstilt. Klimagassregnskap er bestilt, men ikke mottatt enda. Det forventes en reduksjon på opp mot 90 prosent sammenlignet med tilsvarende (skolebygning) nybygg.

Målsettinger**Beskrivelse av tiltaket****Status 2. tertial**

som Knausen, Solli,
Legevakta og Mossehallen.